

V Bruselu dne 20.6.2014
COM(2014) 365 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Závěrečná zpráva o provádění strategie vnitřní bezpečnosti EU pro období 2010-2014

1. Úvod

Strategie vnitřní bezpečnosti z roku 2010 (dále též „strategie ISS“¹) byla vypracována s cílem umožnit Evropské unii reagovat na stávající i nové hrozby, jež ohrožují bezpečnost evropské společnosti, občanů a organizací v EU.

Cílem strategie je vymezit **hrozby pro vnitřní bezpečnost EU** za situace, kdy je většina dnešních bezpečnostních hrozeb přeshraniční povahy a zasahuje různé sektory, což znamená, že samy členské státy nedokáží účinně na tyto hrozby reagovat. Strategie dále stanoví **společné zásady a pokyny** – plně dodržující základní práva –, z nichž vychází evropský model bezpečnosti, a pokouší se rozvinout společné nástroje a politiky založené na integrovanějším přístupu.

Ve sdělení *Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě*² Komise vymezuje **pět hlavních strategických cílů**, díky nimž by EU a členské státy mohly účinněji předcházet závažné trestné činnosti a organizovanému zločinu, terorismu a kyberkriminalitě, bojovat proti těmto jevům, posilovat řízení vnějších hranic a zvyšovat odolnost vůči přírodním nebo lidmi způsobeným katastrofám. Splnění těchto cílů vyžadovalo přijetí specifických opatření na úrovni EU i na národní a mezinárodní úrovni.

O provádění strategie ISS podala Komise zprávy v roce 2011³ a 2013⁴ a zároveň zareagovala na vývoj situace (formou akcí a doporučení). Zprávy se zaměřují na činnost na úrovni EU a vedle dosaženého pokroku informují o současných i budoucích hrozbách.

Ve svém posledním sdělení Komise uvedla, že „*další a poslední zpráva o provádění strategie vnitřní bezpečnosti bude představena v polovině roku 2014. Zpráva bude hodnotit, zda jsou cíle strategie vnitřní bezpečnosti splněny, a zváží další úkoly v oblasti vnitřní bezpečnosti.*“

V souladu s těmito závěry a na základě hodnocení provedených ve dvou předchozích zprávách sleduje tato třetí, závěrečná zpráva o provádění strategie ISS v období 2010–2014 dvojí cíl. Za prvé, hodnotí opatření realizovaná od roku 2010 v rámci pěti strategických cílů strategie ISS. Za druhé, vzhledem k prodloužení strategie vnitřní bezpečnosti popisuje možné budoucí úkoly, průřezové cíle a nově vznikající hrozby, a to v souladu se sdělením Komise „*Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci*“⁵ obsahujícím návrh budoucího programu v oblasti vnitřních věcí.

Při přípravě této zprávy Komise zohlednila usnesení Evropského parlamentu o druhé zprávě o strategii ISS⁶.

2. Hlavní výsledky při provádění strategie ISS v období 2010–2014

Podpora evropské vnitřní bezpečnosti získala v posledních letech díky provádění strategie ISS a cílených strategií nový impuls.

---

¹ *Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: Směrem k evropskému modelu bezpečnosti*, dokument Rady 5842/2/2010.

² KOM(2010) 673.

³ KOM(2011) 790.

⁴ COM(2013) 179.

⁵ COM(2014) 154.

⁶ Usnesení Evropského parlamentu 2013/2636(RSP).

Strategie ISS na období 2010–2014 vytyčuje pět strategických cílů: 1. boj proti mezinárodním zločineckým sítím, 2. předcházení terorismu a řešení radikalizace a nábory teroristů, 3. zvýšení bezpečnosti občanů a podniků v rámci kyberprostoru, 4. posílení bezpečnosti prostřednictvím správy hranic a 5. zlepšení odolnosti Evropy vůči krizím a pohromám.

Jak vyplývá z obou zpráv Komise o provádění strategie ISS a z této zprávy, bylo při plnění uvedených cílů dosaženo od roku 2010 značného pokroku. V posledních letech se strategie ISS na období 2010–2014 stala páteří iniciativ EU v oblasti vnitřní bezpečnosti. Přispěla ke zvýšení kapacit EU, jejích členských států a dalších subjektů a k posílení operativní spolupráce mezi členskými státy. A dále, díky této strategii se na všech úrovních začal více používat meziodvětvový přístup.

Při provádění strategie bylo nutno vypořádat se s několika výzvami. V důsledku finanční krize a následných rozpočtových omezení se v Evropě značně snížila **dostupnost finančních zdrojů**. Nové technologie znamenaly příležitost pro subjekty působící v oblasti bezpečnosti. Zároveň ale přinesly neznámé hrozby, například **rychle rostoucí riziko kyberkriminality**, jimž je třeba čelit vytvořením komplexního přístupu. Hlášení o údajné existenci rozsáhlých programů shromažďování zpravodajských informací, aniž by se přímo týkala spolupráce v oblasti prosazování práva, vyvolala intenzivní diskusi o podmínkách zajišťování bezpečnosti. V důsledku toho se posílilo odhodlání **zaručit vzájemnou důvěru**, vypracovat inkluzivnější bezpečnostní politiku a zlepšit začleňování základních práv do politiky vnitřní bezpečnosti. Co se týče vnějšího rozměru bezpečnosti, byla EU konfrontována s důsledky regionálních konfliktů a podstatných politických změn s vlivem na vnitřní bezpečnost EU, např. událostí arabského jara, konfliktů v subsaharské Africe a konfliktu v Sýrii.

Tyto výzvy potvrdily, že strategie ISS je potřebná. Strategie byla účinně provedena prostřednictvím obecných iniciativ i iniciativ jednotlivě naplňujících pět specifických cílů.

Právní předpisy a mechanismy spolupráce nyní nabízejí společné nástroje umožňující lepší ochranu evropských společností a ekonomik před závažnou a organizovanou trestnou činností. Při reakci na společné hrozby, jako je obchodování s lidmi, terorismus, kyberkriminalita a korupce, se projevila nezbytnost prohloubené spolupráce donucovacích a justičních orgánů.

Při řešení stále složitějších bezpečnostních výzev se usilovně pracovalo na větším uplatňování multidisciplinárního a integrovaného přístupu jako jednoho z hlavních cílů strategie ISS. Uskutečnily se iniciativy s cílem podnítit spolupráci různých zainteresovaných subjektů a vytvořit a upevnit synergie mezi politikami a opatřeními.

V roce 2010 začal fungovat Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI) ustavený Lisabonskou smlouvou. Výbor začíná postupně hrát nejdůležitější úlohu v uplatňování integrovaného multidisciplinárního operativního přístupu k vnitřní bezpečnosti EU. Měla by se ovšem zlepšit jeho operativnost, zejména co se týče koordinování práce členských států, Komise a agentur EU. Užší spolupráce výboru s Politickým a bezpečnostním výborem EU by zdokonalila vazbu mezi vnějším a vnitřním rozměrem vnitřní bezpečnosti.

2.1 Hlavní výsledky při plnění jednotlivých cílů v období 2010–2014

2.1.1 Cíl č. 1: zničit mezinárodní zločinecké sítě

Strategie ISS vymezila **tři klíčová opatření**: 1. odhalit a zničit zločinecké sítě, 2. chránit hospodářství před pronikáním trestné činnosti, 3. konfiskovat majetek pocházející z trestné činnosti.

Za tímto účelem se usilovně rozvíjelo vynucování práva na základě zpravodajství a prohlubovala spolupráce mezi donucovacími a jinými orgány. Nejlepším příkladem je vytváření a provádění politického cyklu EU proti závažné a organizované trestné činnosti⁷. Za podpory orgánů a agentur EU členské státy stanovují – především na základě posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti (SOCTA)⁸ – priority⁹, určují strategické cíle ve víceletých plánech a vytvářejí roční operační plány, které se následně realizují.

Agentury pro spravedlnost a vnitřní věci byly posíleny, díky čemuž začal Europol¹⁰ a Eurojust¹¹ poskytovat vyšší operativní podporu při vyšetřování, například formou **společných vyšetřovacích týmů**¹², strategických a operativních analýz a návrhů nového právního základu¹³ obou agentur. Zvláštní přeshraniční síť donucovacích orgánů se dále rozvíjely a stejně jako společným vyšetřovacím týmům jim byla poskytována podpora, včetně finanční. Finanční prostředky EU, zejména finanční program „Předcházení trestné činnosti a boj proti ní“, zlepšily přeshraniční spolupráci členských států.

Pro různé kriminální jevy byly vypracovány souhrnné politické rámce obsahující pokyny pro spolupráci všech zúčastněných stran. Protidrogová strategie EU (2013–2020)¹⁴ dala nový směr **boji proti obchodu s drogami** a mimo jiné se zaměřila na změnu dynamiky trhů se zakázanými drogami. Na rychle se vyvíjející hrozbu představovanou novými drogami reagují legislativní návrhy o nových psychoaktivních látkách¹⁵. V lednu 2013 byla zveřejněna první

⁷ Závěry Rady ze dne 8.–9. listopadu 2010.

⁸ Vypracovává Europol s přispěním členských států, agentur EU pro spravedlnost a vnitřní věci a klíčových třetích zemí.

⁹ Závěry Rady ze dne 6.–7. června 2013. Prioritami EU v období 2014–2017 je v souhrnu boj proti: 1. nedovolenému přistěhovalectví; 2. obchodování s lidmi; 3. padělanému zboží, které porušuje právní předpisy v oblasti zdraví, bezpečnosti a potravin, a nekvalitnímu zboží; 4. podvodům v oblasti spotřební daně a tzv. podvodům s chybějícím článkem při obchodech ve Společenství (*Missing Trader Intra Community Frauds*, MTIC); 5. výrobě syntetických drog a obchodování s nimi; 6. obchodování s kokainem a heroinem; 7. kyberkriminalitě (internetovým podvodům a podvodům s platebními kartami, pohlavnímu vykořisťování dětí prostřednictvím internetu a počítačovým útokům); 8. hrozbě, jakou představují střelné zbraně pro občany, a nedovolenému obchodování se střelnými zbraněmi; 9. organizované majetkové trestné činnosti páchané mobilními skupinami organizované trestné činnosti.

¹⁰ Europol umožnil do konce třetího čtvrtletí roku 2013 výměnu více než 220 000 operativních zpráv a přispěl k zahájení více než 13 500 řízení (nárůst o 15 % v porovnání se stejným obdobím v roce 2012). Europol poskytoval podporu při operacích prováděných v rámci evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT), zveřejněním posouzení SOCTA 2013 a prostřednictvím pomoci poskytované oddělením EMPACT pro podporu (ESU).

¹¹ V roce 2013 Eurojust uzavřel 639 případů a šetřil 937 případů, z nichž 257 se týkalo organizované trestné činnosti.

¹² V roce 2013 celkem 34 společných vyšetřovacích týmů obdrželo finanční i jinou podporu od Eurojustu, Europol se jako člen formálně účastnil 35 společných vyšetřovacích týmů a dalším 9 týmům poskytl systematickou operativní podporu.

¹³ COM(2013) 173, COM(2013) 535.

¹⁴ Dokument Rady 17547/12.

¹⁵ Rozhodnutí Rady 2005/387/SVV.

zpráva Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost a Europolu o trzích s drogami, která představovala důležitý krok v identifikaci nových trendů a podpoře součinnosti agentur¹⁶.

Politika EU proti **obchodování s lidmi**, jejíž součástí je komplexní multidisciplinární přístup (prevence, ochrana, stíhání, partnerství), je popsána ve směrnici z roku 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí¹⁷. V praxi se nyní provádí strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016¹⁸, kterou schválila Komise a podpořila Rada¹⁹. V roce 2013 byla založena evropská platforma občanské společnosti pro boj proti obchodování s lidmi, která sdružuje přes 100 organizací.

Dne 13. prosince 2011 vstoupila v platnost směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii²⁰, která harmonizuje trestné činy a stanoví minimální sankce. Za cíl má mimo jiné boj proti dětské pornografii na internetu a sexuální turistice.

Páchání trestné činnosti motivované ziskem s úspěchem brání opatření, jako je zřízení úřadů pro vyhledávání majetku z trestné činnosti v členských státech a jejich přeshraniční spolupráce²¹ či návrh čtvrté směrnice o boji proti praní peněz²² společně s nařízením o převodech finančních prostředků²³ a dohodou o nové směrnici o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti²⁴. S využitím rozsáhlého mechanismu EU pro podávání zpráv a na základě posouzení **korupce** byla v únoru 2014 zveřejněna první zpráva o boji proti korupci v EU²⁵. Zpráva vysvětluje, jaká opatření pro boj proti korupci zavedly jednotlivé členské státy, která fungují dobře a co by šlo zlepšit a jak. Volá též po silnějších normách pro integritu a navrhuje, jak zlepšit kontrolní mechanismy při zadávání veřejných zakázek.

S vědomím hrozby, jakou představuje nedovolené používání **střelných zbraní** pro bezpečnost občanů, vydala Komise sdělení²⁶, v němž popisuje různé způsoby, jak může EU pomoci členským státům tuto hrozbu omezit. EU ratifikovala protokol OSN o střelných zbraních²⁷.

Rizika, která ve stále větší míře představuje **padělané** a nekvalitní zboží, je třeba omezit vzhledem k jejich finančním důsledkům pro legální ekonomiku, veřejné rozpočty a zdraví občanů. Byl proto proveden soubor nových opatření, jako je přijetí akčního plánu EU v celní oblasti pro boj proti porušování práv duševního vlastnictví pro období let 2013 až 2017²⁸ a ucelená strategie EU pro boj proti pašování cigaret²⁹.

---

¹⁶ <http://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/drug-markets>

¹⁷ Směrnice 2011/36/EU.

¹⁸ COM(2012) 286.

¹⁹ Závěry Rady ze dne 25. října 2012.

²⁰ Směrnice 2011/93/EU.

²¹ Přeshraniční žádosti o vysledování majetku podané v síti SIENA (používané 20 členskými státy) se zvýšily ze 475 v roce 2012 na více než 2 000 v roce 2013. Zkrátila se i doba odpovědi na žádosti.

²² COM(2013) 45.

²³ COM(2013) 44.

²⁴ Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39.

²⁵ COM(2014) 38.

²⁶ COM(2013) 716.

²⁷ Úř. věst. L 89, 25.3.2014, s. 7.

²⁸ Úř. věst. C 80, 19.3.2013, s. 1.

²⁹ COM(2013) 324 a závěry Rady ze dne 10. prosince 2013.

Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech zavádí společný evropský mechanismus pro získání jakéhokoliv typu důkazu v trestních věcech³⁰. Soudní orgány mohou například požádat soudní orgány v jiných členských státech o výslech svědka, provedení domovní prohlídky či sledování bankovních účtů. Tento předpis také zavádí automatické vzájemné uznávání vyšetřovacích příkazů a omezuje důvody, z nichž může jiný členský stát odmítnout vykonání příkazu.

Značného pokroku bylo dosaženo v oblasti **přeshraniční výměny informací mezi donucovacími orgány**. Členské státy postupně prováděly iniciativy jako průmské rozhodnutí³¹ a tzv. švédskou iniciativu³². Donucovací orgány získaly přísně regulovaný přístup k některým informačním systémům, např. databázi EURODAC obsahující údaje o otiscích prstů³³. V prosinci 2012 vydala Komise sdělení o evropském modelu pro výměnu informací (EIXM)³⁴. Komise v úzké spolupráci s členskými státy a Europolem podporuje zavedení tohoto modelu.

Komise dále předložila návrh směrnice regulující zpracovávání údajů ze jmenné evidence cestujících členskými státy pro účely vymáhání práva³⁵. Urychlené přijetí navrhované směrnice má zásadní význam.

Agentury EU začaly uskutečňovat **intenzivnější vzdělávání a výcvik** donucovacích orgánů za účelem posílení individuálních i společných kapacit³⁶. V této oblasti představila Komise novou vzdělávací koncepci – evropský systém vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva³⁷. Systém staví na čtyřech oblastech vzdělávání³⁸ a je zaměřen na vzdělávání a výcvik různých skupin pracovníků donucovacích orgánů (policie, pohraniční stráž, celní správa) všech hodností. Jeho součástí jsou i výměnné programy.

2.1.2 Cíl č. 2: předcházet terorismu a řešit radikalizaci a nábor

V roce 2010 byla identifikována **tři hlavní opatření**: 1. poskytnout komunitám prostředky k předcházení radikalizaci a náboru, 2. zamezit přístupu teroristů k financování a k materiálům a sledovat jejich transakce, 3. chránit dopravu.

Co se týče spolupráce s komunitami, místními orgány a občanskou společností, podnikla Komise různé kroky. V září 2011 založila **sít' pro zvyšování povědomí o radikalizaci** (RAN³⁹) posilující roli místních odborníků z praxe při řešení problémů plynoucích z radikalizace a náboru extremistů. V lednu 2014 přijala sdělení o předcházení radikalizaci vedoucí k terorismu a násilnému extremismu⁴⁰. Mezi navrhovanými kroky jsou opatření k předcházení a budování odolnosti nebo pomoc radikalizovaným jedincům při odklonu od

³⁰ Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1.

³¹ 2008/615/SVV.

³² 2006/960/SVV.

³³ Nařízení (EU) č. 603/2013.

³⁴ COM(2012) 735.

³⁵ KOM(2011) 32.

³⁶ V roce 2013 proškolila Evropská policejní akademie, CEPOL, přes 8 200 účastníků³⁶ ve více než stovce různých kurzů.

³⁷ COM(2013) 172.

³⁸ Oblast 1: Základní znalosti o prosazování práva z hlediska EU, oblast 2: Efektivní dvoustranná a regionální spolupráce, oblast 3: Tematická specializace policejní činnosti v EU, oblast 4: Civilní mise a budování kapacit ve třetích zemích.

³⁹ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/index_en.htm

⁴⁰ COM(2013) 941.

teroristické činnosti a deradikalizaci. Komise souběžně zveřejnila soubor osvědčených postupů a přístupů identifikovaných sítí RAN.

Prostřednictvím řady kroků, např. rozpracováním pokynů sítě RAN pro osvědčené postupy, reagovala Komise na naléhavý problém **zahraničních bojovníků**, kteří cestují do konfliktních oblastí (zejména Sýrie).

Komise pozorně sledovala provádění **programu sledování financování terorismu** (TFTP⁴¹), na němž se **EU a USA** dohodly v roce 2010. Program TFTP, stále více používaný EU i členskými státy, se ukázal jako cenný nástroj pro identifikaci a sledování teroristů a jejich podpůrných sítí po celém světě⁴².

K zajištění bezpečnosti přispěla usilovná činnost v oblasti ochrany a odhalování nebezpečného zboží, např. **výbušnin a chemických, biologických, radiologických a jaderných látek**, – pokračovalo provádění dvou akčních plánů⁴³ a nařízení o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání⁴⁴. Novým způsobem se začalo přistupovat k provádění Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP)⁴⁵ se zaměřením na prevenci, připravenost, schopnost reakce, a zejména na vzájemnou závislost odvětví.

V oblasti ochrany letectví před protiprávními činy se začal posuzovat širší okruh rizik ohrožujících cestující⁴⁶. Tato metodika, vypracovaná ve spolupráci s odborníky z členských států a Střediskem EU pro analýzu zpravodajských informací, poskytuje referenční rámec pro budoucí činnost na tomto poli. Síť Airpol a Komise nadále pracovaly na pokynech EU k ochraně snadno zranitelných cílů na letištích.

Aby mohly členské státy bez prodlení reagovat na krizové situace, jako například teroristické útoky v Norsku, Burgasu a Toulouse, byly jim nápomocny Europol, Eurojust, středisko INTCEN a platformy v oblasti prosazování práva, např. síť Evropské unie ATLAS. Tato síť, kterou tvoří zvláštní intervenční jednotky ve všech 28 členských státech EU, pokračovala v budování kapacit. V dubnu 2013 se úspěšně uskutečnila společná cvičení, jejichž tématem byla simulace koordinovaného teroristického útoku v devíti členských státech⁴⁷.

2.1.3 Cíl č. 3: zvýšit pro občany a podniky úroveň bezpečnosti v kyberprostoru

Strategie ISS vymezila **tři klíčová opatření**: 1. budovat kapacity donucovacích a soudních orgánů, 2. spolupracovat s průmyslovými podniky na posílení a ochraně občanů, 3. zlepšit schopnost řešení kybernetických útoků.

Posouzení SOCTA upozorňuje na to, že kyberkriminalita motivovaná ziskem umožňuje různé druhy trestné činnosti. Ve zvláštním průzkumu Eurobarometr o kybernetické bezpečnosti⁴⁸ Evropané prokázali, že si této hrozby jsou vědomi: podle 76 % respondentů v EU se za posledních dvanáct měsíců zvýšilo riziko, že se stanou obětí kyberkriminality. Byla proto přijata opatření, jež na tuto hrozbu reagují.

⁴¹ Úř. věst. L 195, 27.10.2010, s. 5.

⁴² COM(2013) 843.

⁴³ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/securing-dangerous-material/index_en.htm

⁴⁴ Nařízení (EU) č. 98/2013.

⁴⁵ SWD(2013) 318.

⁴⁶ Na základě závěrů konference „Ochrana letectví před teroristickými hrozbami“ uspořádané v roce 2012 v Nikósii. Rada tyto závěry podpořila.

⁴⁷ IP/13/335.

⁴⁸ Zvláštní průzkum Eurobarometr č. 404 z listopadu 2013.

EU přijala směrnici o **útocích na informační systémy**⁴⁹, která harmonizuje vnitrostátní trestněprávní úpravu trestných činů v této oblasti (jde např. o neoprávněný přístup k informačním systémům, neoprávněné zasahování do informačních systémů a údajů a neoprávněné sledování údajů) a zjednodušuje spolupráci donucovacích orgánů.

Strategie kybernetické bezpečnosti Evropské unie⁵⁰, která byla přijata v únoru 2013 a již uvítala Rada⁵¹ i Evropský parlament⁵², představuje vizi, jak vytvořit z EU nejbezpečnější on-line prostředí na světě. Strategie například podtrhuje význam spolupráce veřejného a soukromého sektoru při prevenci a zvyšování kybernetické odolnosti. Komise podala první zprávu o dosaženém pokroku a pracuje na dokončení opatření navržených ve strategii. Komise také předložila návrh směrnice o bezpečnosti sítí a informací⁵³, která si klade za cíl posílit odolnost členských států a prohloubit spolupráci v případě kybernetických incidentů.

Evropské centrum pro boj proti kyberkriminalitě (EC3) při Europolu zahájilo činnost počátkem roku 2013. EC3 se stává kontaktním místem pro otázky kyberkriminality a spolupracuje s členskými státy, Eurojustem a třetími zeměmi na četných úspěšných vyšetřováních⁵⁴. Pracuje též se soukromým sektorem, a to prostřednictvím poradních skupin pro internetovou bezpečnost a finanční služby. Komise pokračovala v prosazování budapeštské úmluvy Rady Evropy o kyberkriminalitě jako rámce pro mezinárodní spolupráci v boji proti této trestné činnosti a modelu pro vnitrostátní právní předpisy.

Společně s USA dala Komise v roce 2012 podnět k vytvoření **Globální aliance proti pohlavnímu zneužívání dětí prostřednictvím internetu**⁵⁵, jež v současnosti sdružuje 53 zemí s cílem zlepšit identifikaci obětí, úspěšněji stíhat pachatele, zvyšovat informovanost a omezit počet snímků zobrazujících pohlavní zneužívání dětí dostupných po internetu.

Rychlý nárůst kyberkriminality vyžaduje další intenzivní kroky. Uvedená opatření však přispívají k vytvoření bezpečnějšího on-line prostředí pro občany i podniky.

2.1.4 Cíl č. 4: posílení bezpečnosti prostřednictvím správy hranic

Strategie ISS vymezila **čtyři klíčová opatření**: 1. plně využít potenciál systému EUROSUR, 2. posílit přínos agentury FRONTEX na vnějších hranicích, 3. vytvořit společný rámec pro řízení rizik při pohybu zboží přes vnější hranice, 4. zlepšit spolupráci mezi agenturami na vnitrostátní úrovni.

Při realizaci těchto klíčových opatření postupovala EU tak, aby byla chráněna základní práva a svobody jako volný pohyb osob v schengenském prostoru nebo volný pohyb zboží a služeb na vnitřním trhu a současně posílena vnitřní bezpečnost EU. Využilo se proto synergií mezi politikami pro správu pohybu osob a zboží přes hranice a při realizaci strategie integrované

⁴⁹ Směrnice 2013/40/EU.

⁵⁰ JOIN(2013) 1.

⁵¹ Závěry Rady ze dne 25. června 2013.

⁵² Dokument P7_TA(2013)0376. U příležitosti konference na vysoké úrovni byl vypracován souhrn výsledků dosažených po roce provádění strategie: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eucybersecurity-strategy-high-level-conference-0>

⁵³ COM(2013) 48.

⁵⁴ https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/ec3_first_year_report.pdf

⁵⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/global-alliance-against-child-abuse/index_en.htm, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/global-alliance-against-child-abuse/docs/global_alliance_report_201312_en.pdf

správy hranic se řízení migrace provádělo ve spojení s bojem proti trestné činnosti. Díky opatřením zlepšujícím znalosti pohraniční stráže, celní správy, policie a jiných orgánů o situaci na zemi, na moři a ve vzduchu lze nyní fundovaněji rozhodovat o opatřeních na hranicích EU tak, aby byla přiměřená a účinná. Koncem roku 2013 vstoupil v platnost další důležitý nástroj, **EUROSUR**⁵⁶, což je víceúčelový systém pro odhalování a předcházení přeshraniční trestné činnosti a záchranu migrantů na vnějších hranicích schengenského prostoru.

V platnost dále vstoupily **nové právní předpisy pro uplatňování schengenského *acquis***⁵⁷. Jejich cílem je zlepšit hodnocení a monitorování, poskytovat nezbytnou podporu členským státům a napravovat případné nedostatky při zachování vzájemné důvěry v schengenském prostoru.

Četné analýzy agentury Frontex a zavedení **Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II)**⁵⁸ přinášejí nové poznatky. Součástí SIS II jsou zdokonalené funkce pro provádění informační analýzy.

Volnému pohybu osob napomáhá zavedení **Vízového informačního systému (VIS)**⁵⁹ a balíčku pro inteligentní hranice⁶⁰, který se skládá z legislativních návrhů na vytvoření systému vstupu/výstupu a programu registrovaných cestujících. Uvedené návrhy se nyní projednávají.

V zájmu urychlení dovozu a vývozu zboží a ochrany vnitřního trhu byla nedávno vytvořena iniciativa na posilování bezpečnosti dodavatelského řetězce a řízení rizik v celní oblasti⁶¹.

Aby měla agentura Frontex kapacitu na podporu členských států, bylo zesíleno její postavení přijetím revidovaného právního základu⁶². Agentura zajišťuje zvýšenou operativní podporu členským státům vystaveným velkému migračnímu tlaku, například na řecko-turecké hranici a v Egejském moři. V rámci činnosti pracovní skupiny EU pro Středomoří⁶³ poskytuje komplexní podporu k záchraně života migrantů s cílem snížit zátěž nejdotčenějších členských států EU ve Středomoří.

2.1.5 Cíl č. 5: zlepšení odolnosti Evropy vůči krizím a katastrofám

Strategie ISS vymezila **čtyři klíčová opatření**: 1. plně využít doložku solidarity, 2. vyvinout přístup k hodnocení hrozeb a rizik zohledňující všechna rizika, 3. propojit informační střediska pro různé situace, 4. zřídít Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace a řešení katastrof.

V zájmu účinné a účelné reakce na krize bylo třeba zodpovědět zásadní otázky (kdo odpovídá za co, kdy, kde a jak) a zajistit meziodvětvový přístup.

Komise a ESVČ proto předložily společný návrh⁶⁴ rozhodnutí Rady o provádění **doložky solidarity** zavedené Lisabonskou smlouvou (článek 222 SFEU), jenž je nyní projednáván s členskými státy. Doložka solidarity poskytne zastřešující rámec pro reakci v situacích, kdy je

⁵⁶ Nařízení (EU) č. 1052/2013, kterým se zřizuje Evropský systém ostrahy hranic (EUROSUR).

⁵⁷ Nařízení (EU) č. 1053/2013, nařízení (EU) č. 1051/2013.

⁵⁸ Nařízení (ES) č. 1987/2006.

⁵⁹ Nařízení (ES) č. 767/2008.

⁶⁰ COM(2013) 95, COM(2013) 97.

⁶¹ COM(2012) 793, dokument Rady 8761/3/13.

⁶² Nařízení (EU) č. 1168/2011.

⁶³ Dokument Rady 17409/13.

⁶⁴ JOIN(2012) 39.

„členský stát cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobené pohromy“.

Nový **mechanismus civilní ochrany Unie**⁶⁵, který schválila Rada dne 17. prosince 2013, přispívá k vytvoření evropské kapacity pro reakci na mimořádné situace. Mechanismus se zakládá na prostředcích předem vyčleněných členskými státy a lepším plánování. Nápomocno mu bude středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události, jež zahájilo provoz v květnu 2013.

V současnosti se pracuje na vnitrostátních posouzeních rizik podle pokynů Komise z roku 2010⁶⁶. V dubnu 2014 vydala Komise první přehled přírodních a člověkem způsobených katastrof v EU s údaji o dvanácti velkých přírodních a člověkem způsobených hrozbách. Údaje vycházejí z posouzení rizik vypracovaných 17 členskými státy. K přehledu jsou připojeny informace o souvisejících politikách EU a výsledcích relevantních výzkumných činností financovaných EU⁶⁷.

K posílení kapacity EU pro řízení rizik v oblasti veřejného zdraví přispěje rozhodnutí o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách⁶⁸.

S cílem pomoci členským státům byla posílena spolupráce na úrovni EU mezi víceodvětvovými a specializovanými centry Komise a příslušnými agenturami. Spolupráci usnadnilo vytvoření nového právního rámce pro výměnu utajovaných informací⁶⁹.

Pružnější a odstupňovatelnou reakci na velké krize na politické úrovni EU nyní umožňují „integrováná opatření EU pro politickou reakci na krize“⁷⁰ přijatá Radou dne 13. června 2013.

2.1.6 Dodržování základních práv při provádění strategie ISS

Základním kamenem strategie ISS je dodržování a ochrana práv a svobod občanů EU a osob, které mají v EU bydliště nebo v ní pobývají. Zásadní význam má v tomto ohledu Lisabonská smlouva a povinnost zajistit účinné provádění Listiny základních práv EU⁷¹. Za tímto účelem Komise přijala strategii účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií⁷², jejíž plnění následně monitorovala ve výročních zprávách⁷³.

Komise vypracovala **operační pokyny** k zohledňování základních práv ve svých posouzeních dopadů⁷⁴. Přístup k informacím o opravných prostředcích ve všech členských státech EU poskytla na svém novém portálu e-justice⁷⁵. Spolu s Radou Evropy učinila důležité kroky směrem k přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech⁷⁶. S ohledem na nutnost zaručit ochranu osobních údajů (článek 8 Listiny) předložila Komise v roce 2012 balíček

⁶⁵ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924.

⁶⁶ SEK(2010) 1626.

⁶⁷ Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2014) 134 final.

⁶⁸ Rozhodnutí 1082/2013/EU.

⁶⁹ Rozhodnutí Rady 2013/488/EU.

⁷⁰ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/137614.pdf

⁷¹ Pro vnitřní bezpečnost EU mají význam zvláště tyto články Listiny základních práv EU: články 1 až 26, článek 37, 38, 45, 46 a články 47 až 54.

⁷² KOM(2010) 573.

⁷³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/charter/application/index_en.htm

⁷⁴ SEK(2011) 567.

⁷⁵ <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=en&suffix=7>

⁷⁶ Dne 5. dubna 2013 dokončilo 47 členských států Rady Evropy a EU návrh dohody o přistoupení EU k této úmluvě. Soudní dvůr EU by měl k textu dohody vydat stanovisko na jaře 2014.

opatření pro ochranu údajů v EU⁷⁷. Tyto právní předpisy, které se v současnosti projednávají, ovlivní způsoby zajišťování vnitřní bezpečnosti EU.

Tyto spíše institucionální změny doplnily prakticky orientované kroky s cílem hlouběji integrovat základní práva do bezpečnostní politiky EU. Agentura EU pro základní práva (FRA) například vypracovala řadu stanovisek⁷⁸ a zpráv⁷⁹ o otázkách s důsledky pro oblasti vnitřní bezpečnosti, jako je ochrana údajů, radikalizace, trestné činy z nenávisti nebo extremismus, a vypracovala praktické pomůcky pro státní úředníky⁸⁰. V prosinci 2013 představila tato agentura vzdělávací příručku o základních právech pro policisty⁸¹, která slouží jako doplněk příručky o diskriminačním etnickém profilování z roku 2010⁸².

Díky přijetí schengenského hodnotícího mechanismu v roce 2013⁸³ bude monitorováno dodržování základních práv donucovacími orgány členských států při uplatňování schengenského *acquis*⁸⁴.

Opatření EU na **ochranu obětí trestných činů** mají za cíl zlepšení ochrany práv každého občana. Jako příklad lze uvést přijetí směrnice, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestných činů⁸⁵, nařízení o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech⁸⁶ a směrnici o evropském ochranném příkazu⁸⁷.

V neposlední řadě bylo dosaženo dobrého pokroku ve vytváření evropského prostoru práva založeného na vzájemném uznávání a vzájemné důvěře. EU zatím přijala tři směrnice o procesních právech podezřelých a obviněných osob. Jejich předmětem je právo na tlumočení a překlad v trestním řízení⁸⁸, právo na informace v trestním řízení a informace o obvinění⁸⁹ a právo na přístup k obhájci, právo na informování třetí strany a právo na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody⁹⁰.

3. Naléhavé úkoly

EU a její členské státy se budou v nadcházejících letech muset vypořádat s několika úkoly. Evropa se postupně vzpamatovává z ekonomické a sociální krize, jež zanechala následky v podobě zvýšené zranitelnosti našich společností a jejich náchylností k rasismu a xenofobii. Je součástí globalizovaného, vzájemně propojeného světa, kde lze předpokládat zvýšenou mobilitu lidí a intenzivnější přepravu zboží. EU se bude potýkat i s demografickými změnami, další urbanizací, stále rozmanitějšími společnostmi a nedostatkem postihujícím trh práce. Evropa bude také čelit případným důsledkům politické nestability v různých částech světa,

⁷⁷ COM(2012) 9, COM(2012) 10, COM(2012) 11.

⁷⁸ K dispozici na adrese <http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/opinion>

⁷⁹ K dispozici na adrese <http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

⁸⁰ Viz FRA (2013), *Joining up fundamental rights. Toolkit for local, regional and national public officials.*

⁸¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2013/fundamental-rights-based-police-training-manual-police-trainers>

⁸² FRA (2010), *Pro efektivnější činnost policie. Pochopení a prevence diskriminačního etnického profilování: průvodce.*

⁸³ Viz poznámka pod čarou 57.

⁸⁴ Dokument Rady 10597/13.

⁸⁵ Směrnice 2012/29/EU, Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁸⁶ Nařízení (EU) č. 606/2013.

⁸⁷ Směrnice 2011/99/EU.

⁸⁸ Směrnice 2010/64/EU.

⁸⁹ Směrnice 2012/13/EU.

⁹⁰ Směrnice 2013/48/EU.

zejména ve svém bezprostředním sousedství. Události jako arabské jaro, současná krize v Sýrii a situace na Ukrajině vyžadují odpovídající reakci. Řešení těchto výzev je třeba věnovat obzvláštní pozornost.

Prováděním legislativních a operačních opatření popsaných v kapitole 2 tohoto sdělení získala EU a její členské státy **účinnější nástroje** k lepší ochraně evropských společností a hospodářství. Byly vytvořeny mechanismy pro operativní reakci různých subjektů na bezpečnostní hrozby a pro různé operační složky (policii, státní zástupce, pohraniční stráž, celní správu a případně zpravodajské služby a armádu) byly vypracovány ucelenější a harmonizovanější pracovní metody k řešení přeshraničních bezpečnostních hrozeb. Operativní výsledky přineslo i zintenzivnění přeshraničních operativních akcí orgánů členských států, jichž se účastní více subjektů, s podporou agentur EU.

Ve sdělení *Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci* Komise již vymezila oblasti politiky vnitřní bezpečnosti, v nichž musí EU a její členské státy **usilovněji pracovat** na účinném provedení strategie ISS. Tato kapitola se zaměřuje na úkoly, s nimiž je nezbytné se v následujících letech vypořádat.

Prioritami další práce bude **provedení** právních předpisů, **konsolidace** dosavadních výsledků a **prohloubení praktické spolupráce**.

Díky **monitorování** a **evaluaci** účinnosti politik a právních předpisů dokáží opatření EU reagovat na změny. Předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti vyžaduje intenzivnější a účinnou **výměnu informací** plně využívající existující nástroje EU, a to mezi donucovacími a justičními orgány členských států, s příslušnými agenturami EU a mezi agenturami EU navzájem.

Hlavní zásadou pro vnitřní bezpečnost EU a budoucí příležitosti i výzvy by měl zůstat **trvalý důraz na zájmy občanů**. Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropský parlament, členské státy, agentury EU, zvláštní odborné platformy pro bezpečnostní otázky a četné další subjekty musí úžeji spolupracovat, aby dokázali účinně reagovat na měnící se prostředí.

Jak je podrobněji popsáno v kapitole 4, Komise se domnívá, že by EU měla vypracovat aktualizovanou verzi strategie vnitřní bezpečnosti a pro období 2015–2020 revidovat opatření v rámci všech stávajících cílů.

3.1 Výčet úkolů

3.1.1 Závažná a organizovaná trestná činnost

Obecně platí, že závažná a organizovaná trestná činnost stále představuje značnou hrozbu pro vnitřní bezpečnost EU a působí vážnou újmu obětem i společnosti jako celku. Podle odhadů Europolu působilo v roce 2013 v EU na 3 600 organizovaných zločineckých skupin. Pronikání těchto skupin do legální ekonomiky neustále ohrožuje bezpečnost Evropy. Hospodářská krize a z ní vyplývající změny spotřebitelské poptávky také přispěly ke změnám na kriminálních trzích. Změny mezinárodních obchodních cest a svoboda pohybu uvnitř EU vedly k přesunu řady obchodních tras (např. v případě heroínu či obchodování s lidmi). Nejvíce organizovaných zločineckých skupin stále působí na trhu s nedovolenými drogami (přibližně jedna třetina). Došlo ke značnému nárůstu hospodářské trestné činnosti, zejména podvodů, jejichž páchaní je zjednodušeno dostupností sofistikovaných komunikačních a technologických nástrojů, které umožňují on-line útoky na osoby i na společnost. Zvyšuje se

výskyt hrozeb, jako jsou syntetické drogy a kyberkriminalita, a to navzdory snaze o jejich potírání na vnitrostátní, evropské i mezinárodní úrovni. Četnost dalších hrozeb, například obchodování s lidmi a s kokainem, sice neroste tak významně, přesto budou v následujících letech představovat pro EU závažnou výzvu.

V posouzení SOCTA 2013 identifikoval Europol dvě nové hrozby vyžadující v nadcházejících letech pozornost, a sice **trestnou činnost proti životnímu prostředí a podvody s energií**⁹¹.

Ve spolupráci se všemi příslušnými aktéry bude Komise mimo jiné pokračovat v následujících činnostech:

- provede politický cyklus EU proti závažné a organizované trestné činnosti 2014–2017,
- posoudí, jak organizovaný zločin investuje do hospodářství, a identifikuje místa v legální ekonomice zranitelná vůči trestné činnosti, jako je korupce a praní peněz,
- přijme opatření v návaznosti na první zprávu o boji proti korupci v EU, včetně kapitoly týkající se jednotlivých zemí a tematické kapitoly o veřejných zakázkách, a zahájí přípravu druhé zprávy, která má být zveřejněna v roce 2016,
- podpoří urychlené přijetí právních předpisů, jako je čtvrtá směrnice o boji proti praní špinavých peněz, které jsou zaměřeny na finanční a hospodářskou trestnou činnost a mají mimo jiné bránit zneužívání finančního systému zastíráním původu výnosů z trestné činnosti nebo převáděním peněz pro teroristické účely,
- na základě čl. 83 odst. 1 SFEU zváží návrh směrnice o kriminalizaci praní peněz, která by v určitém rozsahu sblížila definice a sankce,
- provede protidrogovou strategii EU (2013–2020) a podpoří urychlené přijetí právních předpisů o nových psychoaktivních látkách,
- provede strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012–2016. V zájmu dosažení tohoto cíle by měl být prodloužen mandát koordinátora EU pro boj proti obchodování s lidmi;
- bude monitorovat provádění a uplatňování směrnice o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí,
- bude monitorovat provádění a uplatňování směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí,

⁹¹ V roce 2013 bylo zveřejněno specifické posouzení hrozeb s názvem „Trestná činnost proti životnímu prostředí v EU“ (*Environmental crime in the EU*), které se soustředilo na dva nejrozšířenější trestné činy, tj. nedovolené obchodování s odpady a nedovolený obchod s ohroženými živočišnými druhy, do nichž je zapojen organizovaný zločin. EU je považována za hlavní cílovou a tranzitní zemi pro obchodované ohrožené druhy. S nedovoleným odpadem se obchoduje jak v rámci EU, tak mimo ni. V této oblasti trestné činnosti působí specializované organizované zločinecké skupiny. Bude nezbytné stanovit další kroky s ohledem na a) různé nástroje, b) koordinaci stávajících donucovacích opatření v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí, do nichž je zapojeno několik subjektů/agentur – Europol, Eurojust, Interpol a Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), c) nedávné sdělení Komise o nezákonném obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy, jehož součástí byla konzultace se zúčastněnými stranami, jakož i s ohledem na d) úsilí sítě EnviCrimeNet o vypracování strategie a operativních činností.

Posouzení SOCTA poukázalo zejména na kolotočové podvody využívající princip „chybějícího obchodníka“ (v angličtině označované též jako „missing trader intra-community fraud“ neboli MTIC), které zneužívají trhy s elektřinou a plynem (podvody s energií) a podobají se pletichám s uhlíkovými kredity zjištěným v nedávných letech. Organizované zločinecké skupiny jsou již zapojeny do podnikání s alternativní energií (větrnou a sluneční), které využívají k legalizaci výnosů z trestné činnosti.

- posoudí potřebu vytvořit komplexní strategii EU na ochranu dětí před sexuálními trestnými činy,
- přijme opatření v návaznosti na sdělení o předcházení trestné činnosti s použitím střelných zbraní, přičemž zaručí ochranu zákonného prodeje a vlastnictví střelných zbraní. Součástí opatření by mohla být revize stávajících právních předpisů EU pro prodej a převod střelných zbraní uvnitř EU;
- podpoří posílení spolupráce při přezkumu a vymáhání politiky v oblasti kontroly vývozu, a to s cílem posílit kapacitu donucovacích orgánů, celních orgánů a orgánů provádějících kontrolu vývozu v oblasti odhalování přeshraničního obchodu se strategickým a vysoce rizikovým zbožím a bránění tomuto obchodu. Komise tudíž podpoří výměnu informací a osvědčených postupů, jakož i vytvoření celounijního programu pro budování kapacit a vzdělávání a výcvik výše uvedených aktérů;
- prohloubí své poznatky o rozsahu trestné činnosti proti životnímu prostředí a podvodům s energií a zváží případná protipatření.

3.1.2 Kyberkriminalita

Práh pro spáchání kybernetického trestného činu se za několik posledních let snížil, takže je snadnější stát se jeho pachatelem. Technické dovednosti nejsou nutné, protože příslušné nástroje jsou k dispozici on-line v uživatelsky přívětivých verzích a za nevysoké ceny. Páchání nejrůznějších forem závažné a organizované trestné činnosti usnadňují digitální měny a on-line platformy. Počet kybernetických útoků v nadcházejících letech pravděpodobně poroste i navzdory významným opatřením přijatým s cílem zlepšit kapacitu pro boj proti kyberkriminalitě a posílit kybernetickou bezpečnost. Operační schopnost bojovat proti kyberkriminalitě se proto musí zvýšit. Vyřešit se musí nedostatečné oznamování kybernetických trestných činů ze strany obětí, komplikované sledování dat o pachatelích těchto činů, vzájemná právní pomoc v oblasti kyberkriminality a soudní příslušnost v kyberprostoru.

Ve spolupráci se všemi příslušnými aktéry bude Komise mimo jiné pokračovat v následujících činnostech:

- bude provádět strategii EU pro kybernetickou bezpečnost,
- bude pokračovat v podpoře činnosti Evropského centra pro boj proti kyberkriminalitě (EC3) při Europolu,
- bude nadále pomáhat členským státům při rozvoji jejich kapacit pro boj s kybernetickou trestnou činností (národní centra pro boj proti kyberkriminalitě),
- podpoří přijetí navrhované směrnice o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informací v Unii a bude provádět nový mandát agentury ENISA,
- podpoří přijetí a uplatňování budapešťské úmluvy Rady Evropy o kyberkriminalitě,
- bude podporovat, rozvíjet a rozšiřovat Globální alianci proti pohlavnímu zneužívání dětí prostřednictvím internetu,
- ve spolupráci s EC3 zintenzivní spolupráci s partnery vně EU a se soukromým sektorem v zájmu zlepšení reakce na tento problém.

3.1.3 Terorismus, radikalizace a řešení krizí

V minulých letech došlo k několika závažným teroristickým útokům, které spáchali převážně jednotlivci nebo menší skupiny. V roce 2012 se v Evropské unii uskutečnilo více než 200

dokončených či nedokonaných teroristických útoků⁹². Bostonský maraton a útoky na obchodní centrum v Nairobi v roce 2013 ukázaly, že radikalizovaní jednotlivci a organizované teroristické skupiny se vedle tradičních cílů začali stále více zaměřovat i na cíle snadno zranitelné. Znepokojivý je současný trend, kdy mladí lidé odcházejí bojovat do zahraničí, například do Sýrie. Někteří z nich by mohli po návratu představovat závažnou hrozbu pro bezpečnost EU. Hrozba představovaná terorismem a násilným extremismem bude pro EU v nadcházejících letech velkou výzvou.

Ve spolupráci se všemi příslušnými aktéry bude Komise mimo jiné pokračovat v následujících činnostech:

- bude provádět preventivní činnosti v souladu se sdělením o předcházení radikalizaci vedoucí k terorismu a násilnému extremismu,
- bude nadále podporovat činnost sítě pro zvyšování povědomí o radikalizaci a vytvoří evropské znalostní centrum pro zjednodušení výměny postupů a odborných znalostí, pro směřování výzkumu a podporu zúčastněných stran v jejich úsilí o předcházení radikalizaci vedoucí k terorismu a násilnému extremismu,
- podpoří vzdělávání, výcvik a rozvoj interoperabilních sil, tak aby dokázaly lépe reagovat na teroristické útoky, a to včetně řešení potřeby společného vybavení v případě nutnosti,
- uplatní nový přístup k odhalování a zmírňování rizik plynoucích z chemických, biologických, radiologických a jaderných materiálů a výbušnin (CBRN-E) na úrovni EU,
- bude dále rozvíjet kapacitu pro řízení rizik v oblasti ochrany letectví před protiprávními činy a případně v dalších prioritních oblastech, například celnictví,
- uplatní nový přístup k provádění Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP) a jeho čtyřem základním aspektům,
- podpoří kapacitu v oblasti připravenosti vytvořením modulového programu cvičení v oblasti řešení krizí.

3.1.4 Posílení bezpečnosti na hranicích

Vytvoření schengenského prostoru umožňujícího cestování bez hraničních kontrol je základem evropské struktury. Volný pohyb má pro evropské hospodářství výrazný přínos. Očekává se nárůst počtu lidí cestujících do EU, zejména těch, kteří využívají leteckou dopravu. Dovoz a vývoz zboží také porostou. Je třeba zabránit zneužívání stávajícího systému i situacím, kdy členský stát neplní povinnost ochrany své části vnějších hranic. Zároveň je nezbytné zavést vhodné mechanismy solidarity na podporu těch členských států, které se potýkají s rostoucím tlakem v důsledku své zeměpisné polohy, směřování toků cestujících a migračních tras.

Ve spolupráci se všemi příslušnými aktéry bude Komise mimo jiné pokračovat v následujících činnostech:

- podpoří přijetí navrhovaného balíčku pro inteligentní hranice tvořeného systémem vstupu/výstupu a programem registrovaných cestujících,
- spolu s agenturou eu-LISA bude nadále poskytovat podporu systému SIS II v zájmu jeho účinného fungování,

⁹² Europol ve zprávě o stavu a vývoji terorismu v EU (TE-SAT) z roku 2013 uvedl, že v roce 2012 zemřelo v EU v důsledku teroristických útoků 17 osob, v členských státech EU bylo provedeno 219 teroristických útoků, v EU bylo zatčeno 537 osob za teroristické trestné činy a v souvislosti s celkem 400 osobami byla ukončena soudní řízení pro obvinění z terorismu.

- posoudí proveditelnost vytvoření evropského systému pohraniční stráže,
- vypracuje strategii a akční plán pro bezpečnost dodavatelského řetězce a řízení rizik a bude se podílet na jejich provádění.

3.2 Průřezové cíle

3.2.1 Posílení vazby mezi vnitřní a vnější bezpečností EU

Vzhledem k tomu, že bezpečnost EU závisí na vnějších faktorech, zdůrazňuje strategie ISS na období 2010–2014 význam zajištění soudržnosti a doplňkovosti mezi vnitřními a vnějšími aspekty bezpečnostní politiky EU. Za tímto účelem byly učiněny důležité kroky, v nichž je třeba pokračovat. Jedná se například o přijetí strategie EU pro kybernetickou bezpečnost, strategie na podporu bezpečnosti a rozvoje v oblasti Sahelu⁹³, přístup k posílení reakce EU v oblasti předcházení radikalizaci vedoucí k terorismu a násilnému extremismu a o kroky k vytvoření námořní bezpečnostní strategie Evropské unie⁹⁴. EU také pracuje na globálním sblížení názorů na posilování mezinárodního režimu nešíření zbraní hromadného ničení.

Vliv na bezpečnost EU mají konflikty v Mali, Libyi a Sýrii. Jejich důsledkem je například vzrůstající hrozba zahraničních bojovníků a radikalizace vedoucí k terorismu. Bezpečnost Evropy nadále ohrožuje i diverzifikace mezinárodní organizované trestné činnosti a její stále hlubší pronikání do hospodářství, jakož i korupce, finanční trestná činnost a kyberkriminalita. V neposlední řadě bezpečnost EU nepřímo ovlivňují i další jevy, jako jsou člověkem způsobené nebo přírodní pohromy, politické a sociální změny v sousedství EU a rozdílné přístupy zemí ve světě ke způsobu, jakým by měla být bezpečnost zajišťována.

Evropská vnitřní bezpečnost zahrnuje i **činnosti přesahující hranice EU a prováděné ve spolupráci s partnery ze třetích zemí**. Otázky vnitřní bezpečnosti by se měly systematictěji řešit v rámci vnějších politik EU v návaznosti na pomoc poskytovanou EU a na programy spolupráce. Je potřeba posílit dialog a spolupráci v oblasti institucionálních reforem, právního státu a reforem bezpečnostního sektoru. Dále by bylo třeba poskytovat ucelenější pomoc třetím zemím žádajícím o pomoc při budování donucovacích kapacit, tedy nabízet vzdělávání a výcvik či sdílet znalosti a osvědčené postupy.

V zájmu dosažení cílů strategie ISS by měla spolupráce donucovacích a justičních orgánů s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi vycházet z bezpečnostních potřeb EU a společného posouzení bezpečnostních rizik. To bude mimo jiné vyžadovat intenzivnější provádění **plánu pro společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP) a oblast svobody, bezpečnosti a práva**, zejména s cílem zjednodušit operativní spolupráci a výměnu informací mezi agenturami EU a misemi SBOP. K dosažení cíle posílit vazby mezi SBOP a oblastí svobody, bezpečnosti a práva by přímo přispělo i zavedení systému vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva, zejména pokud by se vypracoval návrh společných osnov pro povinný výcvik před nasazením všech pracovníků donucovacích orgánů, kteří se účastní civilních misí SBOP. To by mělo přínos i pro budování kapacit v zemích, kde jsou takové mise nasazovány.

Příležitost k prohloubení mezinárodní spolupráce donucovacích orgánů a ke zvýšení bezpečnosti EU a jejích členských států nabízejí i stávající dohody o jmenné evidenci cestujících s třetími zeměmi.

Zvlášť důležitý bude **dialog** o bezpečnostních potřebách EU a sdílených bezpečnostních rizicích s kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi, zeměmi účastnicími se

⁹³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/141577.pdf

⁹⁴ JOIN(2014) 9.

evropské politiky sousedství, strategickými partnery, jakož i se zeměmi čelícím složitému přechodu k demokracii.

EU by měla prohlubovat vztahy s **mezinárodními organizacemi**, jako je OSN, Rada Evropy, Interpol a globální fórum pro boj proti terorismu (GCTF). Měla by také více angažovat na vícestranných fórech s cílem prosazovat vlastní osvědčené postupy a podniknout kroky pro přistoupení k četným mezinárodním dohodám v klíčových oblastech souvisejících s vnitřní bezpečností.

3.2.2 Posílení úcty k základním právům v rámci trvalého důrazu na zájmy občanů

Základní práva musí být nedílnou součástí politiky vnitřní bezpečnosti. Tato práva zlepšují vnitřní bezpečnost EU ochranou a posilováním důvěry mezi občany i mezi občany a vládními institucemi. V této souvislosti bude Komise nadále sledovat provádění právního rámce pro boj proti některým formám rasismu a xenofobie⁹⁵. Všechny orgány Evropské unie se budou následně zasazovat o účinné uplatňování Listiny základních práv EU a sekundárních právních předpisů zabývajících se konkrétními právy.

Nedávný rozsudek Soudního dvora Evropské unie týkající se směrnice o uchovávání údajů podtrhl význam dodržování základních práv jako nedílné součásti politiky vnitřní bezpečnosti.

K ochraně občanských práv by úředníci měli mít k dispozici jednoduché, účinné a praktické nástroje, např. příručky a vzdělávací osnovy, umožňující správné uplatňování základních práv v jejich každodenní práci. K tomu je dále třeba, aby agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) získala takové postavení, které jí umožní podílet se na utváření politiky EU v oblasti vnitřní bezpečnosti a trestních věcí. Spolupráci s organizacemi na ochranu lidských práv je třeba posílit. Obecněji platí, že je nezbytné zintenzivnit dialog s třetími zeměmi, mezinárodními organizacemi, soukromým sektorem a občanskou společností. Zároveň by měla být zajištěna dostupnost právních prostředků reagujících na trendy v oblasti bezpečnostních opatření i technologických inovací.

3.2.3 Posílení úlohy výzkumu, financování a vzdělávání

Dvojitá tvář technologického rozvoje (který přináší jak příležitosti, tak rizika) vyžaduje komplexní přístup, v jehož rámci se musí při řešení otázek vnitřní bezpečnosti a základních práv využívat všech výsledků **výzkumu**. Dobrým příkladem z roku 2013 je iniciativa s cílem posílit zapojení orgánů zabývajících se vnitřní bezpečností do výzkumu a průmyslové politiky v oblasti bezpečnosti⁹⁶. EU bude muset i nadále mobilizovat nástroje nezbytné pro připravenost a odolnost v oblasti bezpečnosti, a to zejména s využitím svého programu pro inovace Horizont 2020 a s ohledem na společenské aspekty vnitřní bezpečnosti.

Ke splnění úkolů v oblasti vnitřní bezpečnosti **musí být poskytnuto odpovídající a cílené financování ze strany EU**. Cílem Fondu EU pro vnitřní bezpečnost je právě podpora činností zaměřených na řešení takovýchto vnitřních bezpečnostních rizik, výměnu informací, vzdělávání a výcvik, a to ve všech prioritních oblastech strategie ISS. Zásadní bude zajistit doplňkovost mezi vnitrostátními programy financování realizovanými členskými státy (v

---

⁹⁵ Viz zpráva Komise o provádění rámcového rozhodnutí Rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva ze dne 27. ledna 2014 (COM(2014) 27 final).

⁹⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/137399.pdf

režimu sdíleného řízení) a unijními akcemi (nadmárodními akcemi nebo akcemi, na nichž má Unie zvláštní zájem) financovanými přímo Komisí (v režimu přímého řízení)⁹⁷.

K vybudování vzájemné důvěry a porozumění a pro podporu praktické spolupráce má klíčový význam vytvoření kultury společné spolupráce při prosazování práva. Pro splnění tohoto cíle je důležité **vzdělávání a výcvik** na úrovni EU, jež zlepší kvalitu a normy v oblasti prosazování práva a přispěje k jejich sblížení. V nadcházejících letech by měl být kompletně zaveden evropský systém vzdělávání v oblasti prosazování práva, z něž bude těžit mnoho pracovníků na všech pozicích v rámci donucovacích orgánů, pohraniční stráže a celní správy.

4. Další postup

Pět strategických cílů vytyčených ve strategii ISS na období 2010–2014 zůstává v platnosti, a proto by měly být potvrzeny i v obnovené strategii vnitřní bezpečnosti. Vzhledem ke kladnému hodnocení implementace první strategie ISS by měla EU vypracovat aktualizovanou verzi této strategie ve spolupráci s Komisí, členskými státy a Evropským parlamentem. V období 2015–2020 je třeba se zaměřit na přezkum opatření v rámci jednotlivých cílů a identifikovat nová opatření s cílem zabránit novým hrozbám a reagovat na změny.

Obnovená strategie ISS by měla posílit začleňování základních práv do vnitřní bezpečnosti a ještě více zefektivnit vazbu mezi vnitřní a vnější bezpečností. Dále by měla upevnit a podpořit větší součinnost mezi oblastí vnitřních věcí a dalšími politikami souvisejícími s vnitřní bezpečností. Bude proto nezbytné postupovat s větším nasazením, aby se upevnily vazby mezi politikami a opatřeními. Zapojit je třeba různé aktéry, například orgány veřejné moci, občany, občanskou společnost a soukromý sektor. Na podporu takového multidisciplinárního a integrovaného přístupu by se mohlo zvážit vytvoření **poradního fóra EU pro vnitřní bezpečnost**, jehož by se účastnila Komise společně s členskými státy, Evropským parlamentem, zástupci občanské společnosti, akademické sféry a soukromého sektoru.

V souladu se závěry sdělení Komise *Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci* a příštími strategickými pokyny Evropské rady pro oblast vnitřní bezpečnosti, jakož i s ohledem na názory Evropského parlamentu vyložené v usnesení o druhé zprávě o strategii ISS (2013/2636(RSP)) Komise hodlá předložit sdělení o **aktualizaci strategie vnitřní bezpečnosti**. Sdělení vypracuje po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami, mimo jiné prostřednictvím konference na vysoké úrovni, která se uskuteční na podzim 2014 za účasti členských států a Evropského parlamentu, zástupců občanské společnosti, akademické sféry a soukromého sektoru.

---

⁹⁷ Významné z tohoto hlediska mohou být i jiné fondy EU, a to v závislosti na svém cíli, působnosti a podmínkách, viz: http://ec.europa.eu/budget/mff/index_en.cfm